

KÖNYVISMERTETÉS

Katonáné dr. Erdélyi Edit-

Dr. Horváth Imréné-

Dr. Radó András-Tamus Antalné:

SZÁMVITELSZER- VEZÉSI ÉS VEZE- TÉSI ISMERETEK

SALDO Pénzügyi Tanácsadó és
Informatikai Rt., Budapest, 1997, 302 p.

A szerzők a Kiadó korábban megjelent hasonló tárgyú kiadványaiban leírtakat foglalják össze könyvükben. A rendszerelmélettel, a gazdasági rendszerek szervezésével, a számviteli információ-rendszerrel és a vezetési ismeretekkel foglalkozó fejezetek ismeretanyagát jól felhasználhatják a számviteli-pénzügyi területen dolgozók, a különböző szintű vezetők, a felsőfokú gazdasági-számviteli képzésben részt vevők egyaránt. A szerzők – a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges tudnivalók bemutatásán túlmenően – az elmúlt időszakokban elért fejlődés elméleti és gyakorlati eredményeit is szemléltetik.

A Rendszerelméleti alapfogalmak keretében kifejtik, hogy a rendszerelmélet és kibernetika eredményei jól felhasználhatók a számvitel- és pénzügyszervezés területén a tervezési, elszámolási és elemzési feladatok ellátásához. A rendszerek működése, tulajdonságai után az irányítás alrendszerait, a szabályozás és az irányítás közti különbséget ismerjük meg a könyvből. A kibernetika és rendszerelmélet, a vezetés és az információrendszer kapcsolatának bemutatása során a szerzők a vezetési munka rendszeralkotó, -karbantartó tevékenységével, majd a

rendszerirányítással s annak ellenőrzési fázisával foglalkoznak. Hangsúlyozzák, hogy jó döntés csakis megfelelő információk alapján hozható; ehhez pedig jól kialakított adatfeldolgozási és információrendszer szükséges. Az információrendszerek szervezésének feladatait az adott gazdasági rendszer célja, helyzete határozza meg; az információrendszernek követnie kell a gazdasági rendszer anyag- és energia folyamatait, azokkal összhangot kell biztosítania a rendszer hatékony irányítása érdekében.

A gazdasági rendszerek szervezése magas színvonalú vezetési munkát igényel; szükséges, hogy a működtetéséhez korszerű szervezet, valamint vezetési, irányítási, informatikai folyamatok kapcsolódjanak. Ebben a fejezetben szó van a vezetői célkitűzésről, a helyzetelemzésről, a szervezési javaslat kidolgozásáról és bevezetéséről, továbbá a dokumentációs módszerek bemutatásáról ábrák és táblázatok kíséretében. A gazdasági rendszerek ügyvitel keretében (mely a reálfolyamatok végrehajtásához kapcsolódó informatikai tevékenységek összességét jelenti) a bizonylatkezelési, adattárolási, irattározási stb. feladatokat ismerjük meg. A továbbiakban a számítógép ügyviteli alkalmazásának bemutatása és a különféle adatfeldolgozási szemléletek ismertetése következik a könyvben. Szó van itt az adatvédelemről és az adatbiztonság feltételeiről is a feldolgozási folyamatban. Az irányításnak a folyamatokat ellenőriznie kell; ennek módszerét a reálfolyamatok, az adatfeldolgozás befolyásolják.

A számviteli információrendszernek a számviteli törvény szerinti kialakításához gyakorlati tanácsokat adnak a szerzők. Ismertetik a számítógépes adatfeldolgozási rendszereket, azok működtetését, s részletesen bemutatják a számviteli információrendszer alrendszerait, szervezésük főbb szempontjait (főkönyvi és folyószámlakönyvelési, pénzügyi alrendszer, a befektetett eszközök és a készletnyilvántartás alrendszere, a bér- és munkaügyi, a számlázási alrendszer).

A fejezet végén az egyszerűes könyvvitel vezetésére jogosultak beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének követelményeit, az egyszerűsített mérleg elkészítését, az egyszerűes könyvvezetés számítógépes feldolgozását ismerjük meg; a Mellékletek a pénztárkönyv és a naplófőkönyv mintáját mutatják be. Tartalmazza a fejezet valamennyi alrendszerrel a szükséges bizonylatok, a nyilvántartási teendők, a kód-számrendszer és a zárlati könyvelési munkák leírását példák kíséretében.

A Vezetési ismeretek keretében a szerzők hangsúlyozzák, hogy a vezetés tudomány, igen hosszú gyakorlati tudásra épülő, tanítható ismeretanyag. Alsó, közép- és felső szintű vezetők különböztethetők meg a klasszikus felfogás szerint. A különböző szintű vezetők közti feladatmegoszlást a Magyar Könyvvizsgáló Kamara véleménye szerint ismerjük meg. Olvashatunk a szervezet külső és belső környezeti feltételeiről; a feltételek változásai a vezetőkkel szembeni követelményeket is módosítják. A vezetői döntések

hatásuk időtartama, feltételezett minősége és a döntéshozatal technikája (egyéni vagy csoportos) szerint csoportosíthatók. A vezetéstudományi irányzatok egymástól eltérően határozzák meg a vezetést, a vezetők feladatait, funkcióit. A könyv ezek közül hármat mutat be: a Henri Fayol-féle vezetési funkciókat, John Adair akció-tanárt és a Mintzberg-féle vezetői szerepeket.

Az emberek vezetése című részben a vezetéstudomány kialakulásának a történetét, a vezetéselméleti iskolákat, az emberi viselkedés összetevőit és az azt befolyásoló tényezőket, továbbá a vezetési stílusokat ismeretlik a szerzők. Az emberierőforrás-gazdálkodás tárgyalásánál a tevékenység funkcióit mutatják be, majd a kommunikációval foglalkoznak. A vezető ennek a segítségével tudja szervezete dolgozóit a kitűzött célra irányítani, befolyásolni és tevékenységüket koordinálni. A kommunikáció a környezettel való kapcsolat-tartás alapvető eszköze is, ezért a vezetőnek meg kell ismernie elméleti alapjait és eredményre vezető módszereit, folyamatát és korlátait.

Végül a vezető időgazdálkodásáról, a teljes minőségvezetésről, majd a kontrollingról olvashatunk a könyvben. A vezetőnek hatékonyan kell gazdálkodnia munkaidejével; összhangot kell teremtenie feladata, ideje és képességei között. A teljes minőségvezetés (TQM – Total Quality Management) a szervezet és a vezetés legfontosabb feladatát a minél jobb minőségű áru vagy szolgáltatás biztosításában jelöli meg úgy, hogy az megfeleljen – az elvárásnál jobban is – a vevők igényeinek. A kontrolling mint koordinációs vezetési eszköz a tervezési-ellenőrzési és az információs alrendszer foglalja

magában. Ezekkel együtt alkotja a vezetési rendszert; feladatai közé tartozik a hosszú távú előrejelzés, a rövid távú célok kijelölése, a megvalósítás tervezése, az ellenőrzés, elemzés és értékelés a tulajdonosok felé.

Az összeállítás ábrák és példák segítségével szemlélteti a szerteágazó ismeretanyagot. Valamennyi fejezete végén kérdéseket találunk, amelyekkel – a tanfolyami oktatásban részt vevők számára – ellenőrizhető, hogy a leírtakat milyen szinten sajátították el. Irodalomjegyzék zárja a könyvet.

R. I.

Dr. Birher Ilona–Dr. Sztanó Imre–Vladár Ferencné dr.–Vörös László:

VÁLLALKOZÁSOK ELLENŐRZÉSE

PERFEKT Pénzügyi Szakoktató és Kiadó Rt., Budapest, 1998. 372 p.

A vállalkozások vezetésének elsőrendű érdeke gazdasági döntéseik kihatásainak vizsgálata és értékelése. A hibák és mulasztások veszteséget okoznak; megelőzésük, a káros következmények megakadályozása, a hibák kijavítása érdekében az ellenőrzésre komoly feladatok hárulnak. Az ellenőrzés a vezetés valamennyi szintjén nélkülözhetetlen, ezért az ellenőrzési ismeretek elsajátítására széles körben – a gyakorlati munkában és az oktatásban egyaránt – szükség van. A könyv az ellenőrzési alapelvek átfogó ismertetése után ágazatonként részletezi az ipari termelő-szolgáltató, a mezőgazdasági, a kül- és belke-

reskedelmi tevékenységet végző vállalkozások ellenőrzési feladatait, az ellenőrzések ágazati sajátosságait.

A szerzők először a valamennyi vállalkozásnál elvégzendő ellenőrzési feladatokkal, a gazdasági, pénzügyi folyamatok ellenőrzésével foglalkoznak. Sorra veszik a bizonylati rend és okmányfegyelem, a készpénzforgalom, a vagyonsvédelem, a tárgyi eszközök, az anyaggazdálkodás, a létszám- és bérgazdálkodás, a költség-gazdálkodás ellenőrzésének feladatait. A számvitel szerveztségének és a beszámoló valóságának vizsgálatánál foglalkoznak a számviteli politika, a leltárak, a mérleg és eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés ellenőrzésével, a belső ellenőrzési rendszer értékelésével.

Az ipari termelő-szolgáltató tevékenység ellenőrzésének célja annak megállapítása, hogy a vállalkozás megfelelően alapozta-e meg, helyes módszereket választott-e értékesítési munkájához, jól szervezte-e meg piacutató tevékenységét. A műszaki fejlesztési tevékenység ellenőrzésénél vizsgálni kell a fejlesztések előfeltételeit, megalapozottságát, az új termékek korszerűségét és a fejlesztés hatását a vállalkozás jövedelmezőségére. A termelési folyamat ellenőrzése a termelési együttműködés, a termelés irányításának, ütemességének, a termék minőségének ellenőrzését foglalja magában. A saját termelésű készletek értékesítésének ellenőrzése a raktárra vétel, az értékelés, a kiszállítások ellenőrzéséből áll.

A mezőgazdasági tevékenység ellenőrzési feladatainak ellátásához előbb a termelési ágazat jellegzetességeit kell megismerni; csak